

[Alice Faber]

Vi er enige med ministeren i satsningen på ernæringsforskning og forskningen, som støtter den teknologiske udvikling, men vi ville grumme gerne se, hvilke områder der skal stå for tur ved den såkaldte omfordeling. Er det de arbejdsløse endnu en gang?

Som politikere bør vi være opmærksomme på den humanistiske forskning, som vi har været inde på, og den samfundsvidenskabelige forskning. Er vi ikke det, bliver vores opfattelse af virkeligheden forældet og stiv. Vi er midt i en udvikling, hvor bevillingerne til den humanistiske forskning reduceres. Den udvikling må standses. Den forskning, der med tiden kan reducere arbejdsløsheden, forbedre vores helbredstilstand og øge vores materielle levestandard på en ressourceøkonomisk og miljøbevidst måde, støttes i stigende omfang, men det må ikke glemmes, at formålet med vores samlede bestræbelser har mennesket som mål i samklang med naturen.

Det ville være rimeligt at afsætte 300 mill. kr. til humanistiske og samfundsvidenskabelige formål i tilknytning til det teknologiske udviklingsprogram. Grundforskningen ved de mange sektorforskningsinstitutter er gået tilbage i de sidste år på grund af et stigende antal kontrol- og udredningsopgaver fra ministerierne, bl.a. på grund af alle besparelseskravene. Der skal være tid til grundforskning, og der skal være ytringsfrihed til at offentliggøre resultaterne fra forskerne.

Redegørelsen er spækket med ministerens ideologiske betragtninger, som vi naturligvis mener trækker forskningen endnu mere skæv, end ministeren ønsker i sin redegørelse. Næsten ukritisk skal forskere stille sig til rådighed for den private sektor. Vi er utroligt bange for den udsultning af forskningsinstitutionerne, der sker, da forskernes afhængighed af samarbejdsparter og rekvirenter derved øges gevaldigt.

Ved en sådan form for styring er menneskets ve og vel ikke i centrum. Her handler det om forskning og viden, der kan give profit. Den forskningsfrihed, der ligger i selv at vælge forskning, bliver borte.

Jeg vil sige lidt om EF-forskningsmidlerne.

Regeringen nævner i sin redegørelse på side 8, at der skal skabes større folkelig forståelse for forskningens betydning, og at der skal ske en omlægning i retning af bevillinger baseret på brugerkrav. Det er to rigtige

synspunkter. Jeg vil dog sætte et stort spørgsmålstejn ved, om dette opnås ved at kanalisere bevillinger over EF. Fremmer det den folkelige forståelse, når ca. en tredjedel af EFs bevillinger i 1982 ikke blev brugt – ca. 900 mill. kr.? Fremmer det den folkelige forståelse, og kan man sige, at bevillingerne er baseret på brugerkrav, når ca. en tredjedel af Danmarks energiforskningsstilsud går til forskning inden for det nukleare område, til trods for at der i Danmark er bred folkelig modstand mod a-kraft og opbakning til udviklingen af alternativ energi? Kommissionen helt nede i Bruxelles har i hvert fald ikke føling med, hvad der rører sig i Danmark.

Ministeren nævner, at man skal stile efter et nyt minimum af bureaukratiske forhindringer. Atter en god ting. Men alle ved, at EF-bureaukratiet desværre også hersker inden for anvendelsen og styringen – eller den manglende styring – af den forskning, der foregår i EF-regie. Den 13. april 1984 nægtede EF-Parlamentet at godkende Kommissionens regnskab for 1982, bl.a. med baggrund i dårlig administration og bureaukratisk adfærd inden for det forskningspolitiske område. Parlamentet udtaler, at systemet er indviklet. Det handler om den forskningspolitiske styring af forskningsbevillingerne. Der mangler en beskrivelse af systemets mål, retningslinjer for den budgetmæssige og økonomiske forvaltning og regnskabsproceduren.

EF-forskningspengene kunne bruges betydeligt bedre til at dyrke mulighederne for forskerne i Danmark for at deltage i international forskning.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Forsknings- og uddannelsessystemet vil komme til at spille en afgørende rolle i bestræbelserne for at løse eksisterende og kommende problemer i samfundet. Forskning er nødvendig for, at samfundet kan klare de omstillingsproblemer, som følger af, at vi ikke lever i et statisk samfund. Der er vist almindelig enighed om, at hvis det danske samfund skal klare en række sociale, økonomiske og kulturelle ændringer, må befolkningen gives den nødvendige ballast i form af et stort, aktuelt videnberedskab. Et sådant videnberedskab kræver som basis grundforskning, anvendelsesorienteret forskning og ikke mindst en effektiv formidling.